

væge til igjen at forkaste, hvad man forrige Gang vedtog med Hensyn til Roeskilde, men det ærede Medlems Bemærkninger hvilede egentlig ogsaa paa en videregaaende Betragtning. Han vilde have, at man skulde sprede Realunderviisningen til flere Byer istedetfor, saaledes at samle den i enkelte Brændpunkter, men jeg troer, at der ligger nogen Misforstaaelse til Grund for denne Betragtning. Man vil jo imidlertid ikke oprette nye Skoler; men man vil kun føre Realunderviisningen saa vidt i nogle af de bestaaende, som vore Forhold tillade det, men det lader sig ikke gjøre at oprette saadanne Skoler i de smaa Byer, da de vilde mangle Elever, der vilde kun være saa Elever, som vilde have Evne og Tid til at gaae i Skole den lange Tid, som udfordres for at føre Underviisningen igennem, og naar man vil have en høiere Realunderviisning gennemført, maa man altsaa nødvendigviis samle den i de større Byer, hvor der er et tilstrækkeligt Antal Elever, som vilde drage Gavn af den. Det Spørgsmaal, det ærede Medlem fremdrog, om man ikke skulde sprede Underviisningen i flere Byer, er altsaa et ganske andet; det vilde kunne føre til, at man søgte at fremskalde mindre Realskoler i disse Byer, og, forsaavidt Communerne vare tilbøjelige til at gjøre Opoffelser, kunde man ogsaa komme dem til Hjælp med Tilskud fra Statens Side, hvad man har gjort flere Steder. Jeg troer, at Thinget, naar der i de mindre Byer oprettedes saadanne Realskoler, eller Skoler med en høiere Underviisning, passende til deres Forhold, vilde være meget villigt til at komme dem imøde; men det forekommer mig, at denne Betragtning paa ingen Maade kan føre til her at nægte en Bevilling til noget ganske Andet, til Noget, som ikke kan gennemføres i de mindre Byer. Det er vistnok af stor Vigtighed, at man søger at bringe Realunderviisningen saa høit og saa vidt, som det er muligt, rundt omkring i Landet, for derved at skabe en Klasse vel underviste Statsborgere, som gaae over i det praktiske Liv, og jeg har derfor med stor Glæde stemt for det Forslag, der forrige Gang fremkom fra Ministeriet, ligesom jeg ogsaa vil tilraade det høie Thing at stemme for den yderligere Bevilling, som er en

Consequents af den Afstemning, vi tidligere have givet.

Rühnel: Det var angaaende det samme af den høitærede Minister stillede Forslag, jeg vilde tillade mig at udtale mig. Jeg skal begynde med at erklære, at jeg mener, at de ærede Medlemmer, som have stillet Forslaget under Nr. 18 til at fuldføre Thingets Beslutning ved anden Behandling, alvorlig have meent, hvad de i saa Henseende have yttret, at det skulde stee af Interesse for de mindre Byer og for Almeenophøjsningen, men jeg maa aldeles tiltræde det af den sidste ærede Taler (Brix) Yttrede. Der vil i de mindre Byer umulig findes tilstrækkelig Freqvents for saadanne Skoler. I disse Byer vilde de fleste finde sig tilfredsstillede ved at lade deres Børn modtage den Underviisning, som Borger-skolevæsenet vil være istand til at yde dem. Det vilde ganske vist være meget ønskeligt, om man i alle Byer kunde oprette høiere Realskoler, men det vilde vistnok medføre saa overordentlig store Udgifter, at maastee endog de samme Medlemmer, der her søge at give denne Tanke Næring, dog vilde ghyse tilbage derfor. Jeg har med stor Glæde givet min Stemme til det fra den ærede Minister fremkomne Forslag, som blev affstemt ved anden Behandling, og jeg vil naturligviis ogsaa med Glæde stemme for den nødvendige Bevilling, som nu begjæres til Viborg Skole. Jeg vil ønske, at det Exempel, som her gives, maa blive fulgt, og at den høitærede Cultusminister ikke vil afvente, at Byerne selv komme med indtrængende Andragender i denne Anledning, men vil selv tage denne Sag i sin Haand og ogsaa lade andre Byer med lærde Skoler komme til at nyde Godt af en saadan Indretning, som Viborg med omliggende Byer og Omegn her har i Udsigt. Den høitærede Finantsminister udtalte paa Cultusministerens Begne, at et Moment, der her maatte tages i Betragtning, var, at Rectoren ved Viborg Skole med særdeles Interesse og levende Sver var gaaet ind paa dette og altsaa kunde fremme det til Betsignelse og Lykke. Jeg vil bede den høitærede Cultusminister ikke i Fremtiden at lade sig genere af en mulig eenfaldig